

‘Stadslandbouw is sexy’

Stadstuinen en buurtboerderijen schieten als paddenstoelen uit de grond. De initiatiefnemers hebben vaak een diploma op zak van de (deeltijd)opleiding Stadslandbouw van Aeres Warmonderhof. Docent Bart Willems is trots op de creativiteit onder zijn oud-studenten.

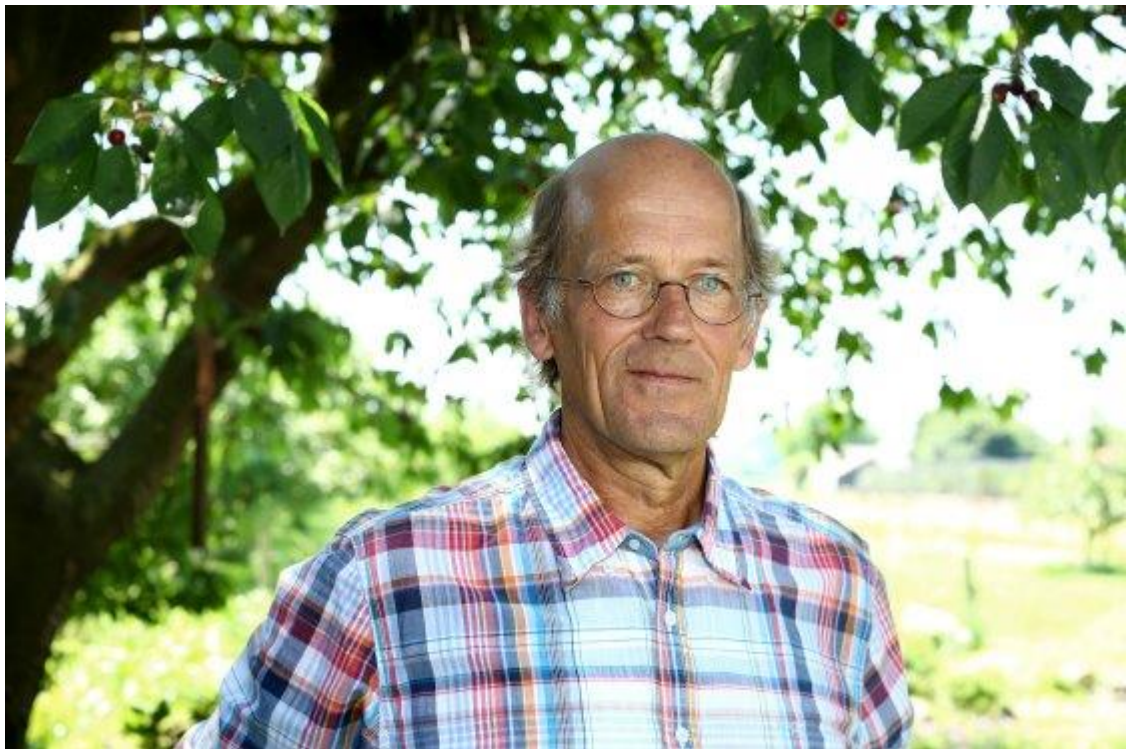
En weer meldt deze zomer een flinke groep studenten zich aan voor de deeltijdopleiding Stadslandbouw van [Aeres Warmonderhof](#). Docent Bart Willems (63) staat er eigenlijk niet van te kijken. Stadslandbouw is namelijk hot en sexy.

Voedsel staat aan de basis van het leven, een groeiend aantal burgers wil betrokken zijn bij de productie van hun prei, appels en eieren. Als consument, maar vaak ook als producent. De aanmeldingen spreken boekdelen.

Op zoek naar nieuw perspectief

De opleiding stadslandbouw bestaat al een paar jaar. De studenten zijn vaak carrière-switchers, werkten jarenlang bij een bank of op een gemeentehuis, ze zijn op zoek naar een nieuw perspectief in hun leven. En wat is er dan mooier dan voedsel produceren in of rond de bruisende stad, in direct contact met dankbare klanten die vaak ook nog actief meehelpen, zegt Willems.

Hij heeft geen keiharde cijfers voorhanden, maar het is volgens hem een feit dat de populariteit van stadstuinen, buurtboerderijen en wijkmoestuinen groeit. Daar draagt zijn opleiding trouwens aan bij. Velen van zijn afgestudeerden zijn actief aan de slag gegaan. Ze vormen een hecht netwerk, stimuleren elkaar en kopiëren de succesvolle initiatieven van hun vroegere klasgenoten.

Bart Willems: “Een stadsboerderij zorgt voor sociale cohesie in de wijk.”

Populair zelfoogststelsysteem

De Nieuwe Akker in Haarlem noemt Willems als een mooi voorbeeld van een stadsboerderij met een acceptabel verdienmodel waar veel inwoners van Haarlem van eten en genieten. Deze boerderij, niet ver van het stadscentrum, werkt met een zogeheten zelfoogststelsysteem. Een professionele tuinder doet het werk, de 200 klanten oogsten 35 weken per jaar hun maaltijd bij elkaar. Daar betalen ze aan het begin van het seizoen € 300 voor. Willems: "Het zelfoogststelsysteem is echt in opkomst. Daar zijn er inmiddels dertig van in Nederland. Mooi om te zien dat een aantal van onze oud-studenten daar actief bij betrokken is."

Sociale cohesie

Willems is de eerste om het landbouwkundig belang van stadslandbouw te nuanceren. "Vergeleken met de totale omvang van de agrarische productie in Nederland gaat het natuurlijk nergens over. Maar het zou heel onterecht zijn om, met die constatering in het achterhoofd, meewarig te doen over stadsboeren. Ze zorgen bijvoorbeeld ook voor sociale cohesie in steden."

'Je hoort mij niet zeggen dat de overheid deze trend aan zich voorbij laat gaan'

Dat laatste wordt overigens ook ingezien door de overheid en bijvoorbeeld woningbouwcoöperaties. "Gemeenten stellen **grond** ter beschikking of geven startsubsidie. Ik ken woningbouwverenigingen die investeren in een stadsboerderij omdat zo'n bedrijf zorgt voor verbetering van de sfeer in een wijk. Er bestaat een netwerk van twaalf gemeenten die in samenwerking met elkaar deze vorm van land- en tuinbouw verder willen ontwikkelen. Je hoort mij niet zeggen dat de overheid deze trend aan zich voorbij laat gaan. Het tegendeel is eerder waar."

Directe afzet levert meer op

Hij constateert trouwens dat gangbare boeren leren van de activiteiten op stadsboerderijen. Agrariërs met een bedrijf in de buurt van een stad kunnen natuurlijk ook hun product direct aan de stedeling verkopen. Als dat gaat in de vorm van een abonnement is dat al gauw rendabel, zegt Willems. "Ik zie dat steeds meer gebeuren. Directe afzet levert bijna altijd meer op dan verkoop aan de veiling."

De opleiding Stadslandbouw gaat natuurlijk over de teelt van agrarische producten. Toch is teelttechniek slechts een onderdeel. Willems: "Communicatie is misschien nog wel belangrijker. Hoe communiceer je met je klanten en hoe met de overheid? Om **grond** in handen te krijgen, heeft een stadsboer vaak de gemeente nodig. Bij ons leer je hoe je dat slim kunt aanpakken."

Op zoek naar nevenverdiensten

De studenten krijgen ook bedrijfseconomie. Want het gaat er natuurlijk wel om dat de afgestudeerden met hun diploma op zak de kost kunnen verdienen. Met alleen de verkoop van voedsel lukt dat vaak niet. "En dus moet de stadsboer op zoek naar nevenverdiensten. Verbreding is net als in de gangbare landbouw in veel gevallen nodig. Dat kan met zorgverlening, educatie of horeca. De succesvolle stadsboeren zijn op meer terreinen actief."